

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

BG051PO002/13/1.3-07, Договор за безвъзмездна финансова помощ № 13-13-31/07.11.2013г.

„Ефективни политики в Община Стражица”

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА МОНИТОРИНГ, КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИ ПОЛИТИКИ НА ОБЩИНА СТРАЖИЦА

Април, 2014 година

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1. Цели и задачи на Вътрешните правила

Основната цел на настоящите правила е да регламентира механизмите за извършване на вътрешно наблюдение, мониторинг и контрол при изпълнението на политиките, разработвани на местно ниво.

Вътрешното наблюдение, контрол и мониторинг на местните политики има следните основни задачи:

- ❖ Да се оцени разпределението на наличните ресурси;
- ❖ Да се извърши оценка на разходването на отпуснатите средства;
- ❖ Да се проследи изпълнението на планираните приоритети, мерки и дейности;
- ❖ Да се проследят етапите на изпълнение на съответния план или програма във времево отношение;
- ❖ Да се извърши преценка на възникналите непредвидени обстоятелства, които са повлияли на изпълнението на конкретния план или политика, извършване на своевременни корекции в плана и програмата.

2. Принципи при извършване на вътрешния контрол, наблюдение и оценка на общинските политики

При осъществяване на вътрешният мониторинг на съответния план или политика следва да се спазват следните основни принципи:

- ✚ **Адекватност** - оценката изследва съответствието на постигнатите резултати с планираните нужди и очакванията на етапа планиране;
- ✚ **Релевантност** като принцип покрива анализ на целите и тяхната адекватност на социално-икономическия контекст през оценявания период.
- ✚ **Ефикасност** - анализирана е връзката между използваните ресурси и постигнатите резултати и ефекти с постигнатите резултати по съответните приоритети, цели и мерки;
- ✚ **Ефективност** - анализът се концентрира върху оценка на приноса на приоритетните направления и цели за удовлетворяване на идентифицираните проблеми, очаквания и нужди;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

✚ **Устойчивост на резултатите** - направена е преценка до каква степен може да се очаква, че постигнатите резултати и ефекти ще запазят своята устойчивост и ще имат дълготраен ефект върху жителите на общината.

3. Участници в процеса на извършване на вътрешен мониторинг на местно ниво

Основни участници в процеса на вътрешен мониторинга на местните политики и програми, които са определени и в нормативни и поднормативни актове са:

- ✚ Кметът на общината;
- ✚ Общински съвет;
- ✚ Кметски наместници;
- ✚ Представители на общинска администрация и съответните звена (дирекции отдели,) пряко отговорни за прилагането на оценяваната политика.

Общински съвет – Стражица в съответствие с чл. 21 от Закона за местно самоуправление и местна администрация приема стратегии, прогнози, програми и планове за развитие на общината, които отразяват и европейските политики за развитие на местните общности.

Правомощията на Общински съвет – Стражица, произтичащи от закона и свързани с приемането и контрола на изпълнението на общински планове, програми и политики са следните:

- ❖ Обсъжда и приема общинския план за развитие по предложение на кмета на общината;
- ❖ Обсъжда и приема концепцията за пространствено развитие на общината;
- ❖ Контролира осигуряването на съответствие на общия устройствен план за развитие на общината с концепцията за пространствено развитие на общината;
- ❖ Приема секторни планове и програми, разработени в определена област или сфера.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

❖ Одобрява годишните доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие по предложение на кмета на общината.

Кметът на община Стражица отговаря организирането на изпълнението на общинския бюджет и организирането на изпълнението на дългосрочните програми (чл. 44, ал. 1 от ЗМСМА).

Кметът на общината в изпълнение на своите функции се подпомага от общинската администрация. В зависимост от сферата, в която се разработва съответната програма или план по преценка на кмета на общината и със Заповед се определя работна група, която участва на етапите на планиране, наблюдение и контрол на съответната политики и програма.

3.1. Наблюдение, контрол и оценка на Общинския план за развитие на община Стражица

Дейностите по наблюдение изпълнение на Общинския план за развитие са задължителни за органите на местната власт. Процедурите по изпълнение на наблюдението са уредени в Закона за регионалното (чл. 23 и чл. 24) развитие, Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие и методическите указания за разработване на стратегически документи на национално, регионално, областно и общинско ниво.

Орган за наблюдение на Общинския план за развитие на община Стражица е Общински съвет – Стражица. В процеса на наблюдение на изпълнението на общинския план за развитие общинският съвет осигурява участието на заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на общинския план за развитие (чл. 89 ППЗРР)

Общинският съвет като орган за наблюдение на изпълнението на общинския план за развитие има следните задължения (чл. 81 ППЗРР):

- Осигуряване на информация и данни и прилагане на система от индикатори за наблюдение по отношение на реализацията на целите и приоритетите за регионално и местно развитие;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Координация на дейностите по наблюдението между централните и местните органи на изпълнителната власт, други заинтересувани органи, организации и юридически лица на основата на принципа за партньорство;
- Осигуряване съответствие на действията по наблюдението с условията и правилата в областта на защитата на конкуренцията, държавните помощи, обществените поръчки;
- Опазването на околната среда и насърчаването на равните възможности и социалното включване;
- Обсъждане и одобряване на доклади за наблюдението на документите за стратегическо планиране на регионалното развитие;
- Осигуряване на комуникация и взаимодействие с административните структури, участващи в процеса на изпълнение на регионалните планове за развитие и на общинските планове за развитие;
- Разглеждане на предложения и вземане на решения за повишаване ефективността на процеса на наблюдение в случай на установяване на проблеми и пропуски;
- Определяне и изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност относно постигнатите резултати от наблюдението с цел да се гарантира прозрачност при изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие.

Кметът на община Стражица организира наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие (чл. 91 ППЗРР), като за резултатите от наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се разработва годишен доклад.

Кметът на община Стражица ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на общинския план за развитие; организира изграждането, поддържането и оперирането на единната информационна система за управление на регионалното развитие на територията на съответната община.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

4. Механизми и подходи за извършване на наблюдение и контрол на изпълнението на планове и политики в община Стражица

4.1. Сформиране на работна група за наблюдение, контрол и оценка на програми и политики

Основен метод за разработване на извършване на наблюдение, контрол и оценка на общинските програми и политики е формирането на работна група.

Със заповед на кмета на общината по предложение на заместник кметовете секретаря на община Стражица се формират работни групи за извършване на наблюдение контрол и оценка на програмите и политиките.

В зависимост от сферата, в която се разработва конкретната политика и програма в работната група се включват представители на дирекциите и отделите от общинска администрация Стражица, както и представителите на местните дейности.

Работната група се формира след приемането на съответната програма от Общински съвет – Стражица и има срок на действие до изтичане срока на действие на съответната програма и политика и приемане на последващата оценка от Общински съвет – Стражица.

В работната група за наблюдение и контрол на Общинския план за развитие на Община Стражица участват кметските наместници и представители на всички дирекции, отдели и структурни звена в общината.

Членовете на работната група избират председател и разработват правила за работа.

Основната задача на работната група са:

- ❖ Разработва и предлага структура на годишните доклади за наблюдението и изпълнението на съответната политика, въз основа на нормативните и поднормативните изисквания. Структурата на годишните доклади се утвърждава със заповед на кмета на общината.

- ❖ Предлага извършване на коригиращи действия в съответния план програма, координира процеса на актуализация на съответния план или програма.

- ❖ Съдейства за извършване на междинна и последваща оценка на съответния план или програма.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- ❖ Съдейства за изпълнение на мерките за информация и публичност, заложен в съответния план или програма.

- ❖ Координира дейностите по извършване на външен мониторинг – организира допитвания до целевите групи, към които е насочена съответната програма, фокус групи, анкетни проучвания и др.

4.2. Годишни доклади за наблюдение, оценка и контрол на общинските политики

Резултатите от наблюдението, оценката и контрола на изпълнението на плановете и програмите се обобщава в Годишни доклади. Годишните доклади се разработват от сформирани със заповед на кмета на общината работни групи. Извършването на наблюдението и оценката се осъществява чрез избраната система от индикатори.

В случай, че в съответната програма няма предложена система от индикатори за наблюдение и контрол, работната група, разработва система от индикатори, които се предлагат за одобрение от общинския съвет.

4.3. Годишен доклад за наблюдение на изпълнението на общинския план за развитие

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се изготвя и внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет до 31 март на всяка следваща година. Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се изпраща на председателя на областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното одобряване. Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка на общинския план за развитие.

Годишният доклад следва да е с акцент върху степента на изпълнение и конкретните резултати от реализацията на отделните проекти. Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие съдържа информация за:

- ❖ общите условия за изпълнение на общинския план за развитие и в частност промените в социално-икономическите условия в общината;

- ❖ постигнатия напредък по изпълнението на целите, приоритетите и мерките на общинския план за развитие въз основа на индикаторите за наблюдение;

Този документ е създаден в рамките на проект "Ефективни политики в Община Стражица", който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет" 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд по бюджетна линия: BG051PO002/13/1.3-07, договор за безвъзмездна финансова помощ № 13-13-31/07.11.2013г. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Стражица и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган."

"ДиДжи Консулт" ЕООД

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- ❖ действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на общинския план за развитие, в т. ч.:
  - мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
  - преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план за развитие през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
  - мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на общинския план за развитие;
  - мерките за постигане на необходимото съответствие на общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината;
  - мерките за прилагане принципа на партньорство;
  - резултатите от извършени оценки към края на съответната година;
- ❖ заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

5. Източници на информация за извършване на наблюдение и оценка на общинските политики и програми

Оценката на изпълнението на съответния план или програма се извършва чрез сравняване на постигнатите резултати с данните за изходното състояние и базисния сценарий. Освен обективните технически и икономически резултати е необходимо да бъдат отчетени и неподлежащите на количествена оценка резултати, както и косвените резултати. В резултат на оценката могат да бъдат предложени промени в някои от целите и параметрите на програмата, както и промени в инструментите за тяхното изпълнение.

Мониторингът и оценката предполагат изследване на базисна изходна ситуация и проследяване с времето на промените, до които довеждат интервенциите в резултат от прилагането на съответната програма и политика.

За осъществяване на вътрешния мониторинг и извършване на оценка и наблюдение може да се използват разнообразни източници на информация, както и различни методи и подходи за нейното събиране. При извършване на наблюдението, оценката и контрола на съответния план и политика следва да се използват следните източници на информация:

“Този документ е създаден в рамките на проект “Ефективни политики в Община Стражица”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет” 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд по бюджетна линия: BG051PO002/13/1.3-07, договор за безвъзмездна финансова помощ № 13-13-31/07.11.2013г. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Стражица и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.”

“ДиДжи Консулт” ЕООД

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

✚ Информация, произтичаща от вътрешни документи, налични в съответната община. В тази категория документи се включват:

- Годишни отчети за изпълнение на програмата за управление на кмета на общината;
- Отчет за касово изпълнение на бюджета на общината, както и на инвестиционната капиталова програма на общината, в случай че има отношение към изпълнението на съответната политика или програма;
- Справки за реализирани проекти и инициативи, имащи отношение към изпълнението на съответната програма или политика;
- Решения на общинския съвет, касаещи изпълнението на мерки, дейности и програми, свързани с изпълнението на конкретната политика;
- Отчети, докладни записки и други документи, произтичащи от съответните дирекции, имащи пряко отношение към изпълнението на съответната политика или програма.
- Отчет за изпълнение на годишните цели на администрацията.

✚ Източници на информация, произтичащи от документи, издадени от външни органи и институции. В тази категория източници на информация могат да бъдат включени следната категория документи:

- Становища от различни институции и контролни органи, касаещи изпълнението на съответната политика;
- Предварителни, междинни и окончателни оценки на съответната програма/стратегия/план, които би следвало да се възлагат на външни независими изпълнители;
- Препоръки за актуализация на съответната програма или политика, породени в резултат на извършени промени в нормативната база.

✚ Статистическа информация и информация, съдържаща се в бази данни, събирани на национално, регионално и местно ниво. В тази категория се включват, следните видове информация:

- Справки от Националния статистически институт за икономическото и социалното състояние на общината за периода на оценката на конкретна политика;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Справки от Регионалната инспекция по околната среда и водите за състоянието и качеството на околната среда в общината за периода на оценката на съответната политика или програма;
- Справки от Регионалната здравна инспекция и Регионалната здравноосигурителна каса, свързани със заболяемостта на населението, предлаганите здравни грижи;
- Справки от Агенцията за социално подпомагане и отделите за закрила на детето относно социалните услуги предлагани на територията на общината;
- Справки от Регионалния инспекторат на образование, свързани с броя на учебните заведения и броя на обучаващите се в тях;
- Справки от други институции и организации, събиращи и обработващи в определена област, като например Агенцията по заетостта и в частност Регионалните служби за заетост и Бюрата по труда, които събират и обработват информация за нивото на заетост и на безработица на територията на съответната община, Басейнова Дирекция, в чиито обхват на дейност попада общината, които събират информация свързана с управлението на водните ресурси и други.

Информация, получена в резултат на обратна връзка, получена от целевата група, към която е насочена съответната политика.

Както вече споменахме широкото обществено участие и включването на всички заинтересовани страни на всеки етап от разработването и изпълнението на съответната програма е изключително важно, както за успеха на реализацията на съответната политика, така и за получаване на обективна и ефективна оценка от нейното изпълнение.

Различни са подходите и методите, които биха могли да се използват за получаване на обратна връзка от различните заинтересовани страни и от целевата група, която е гаранция за обективна оценка на съответната програма/политика.